

C Kontraksbestemmelser

C3 Spesielle kontraksbestemmelser

Innhold

1	Definisjoner	4
2	Kontraktdokumenter	7
3	Mål for kontrakten og dens gjennomføring	7
3.1	Samfunnsansvar	7
3.2	Mål og arbeidsform	7
3.3	Mål for drift og vedlikehold	7
4	Krav til utførelse av drift og vedlikehold	9
5	Trafikkavvikling	12
6	Byggemøter	12
7	Oppstartmøte, samhandlingsprosess og samarbeidsmøter	13
7.1	Oppstartmøte og samhandlingsprosess	13
7.2	Samarbeidsmøter	13
8	Styring av kontrakten – kvalitetssystem og kvalitetsplan	13
8.1	Krav til kvalitetssystem	13
8.2	Ressurs-, organisasjons- og beredskapsplan	14
8.3	Aktivitetsplaner	15
8.3.1	Plan for, gjennomføring av og krav til inspeksjoner og kontroll	15
8.3.2	Øvrige aktiviteter	16
8.4	Meldinger, rapportering og dokumentasjon	16
8.4.1	Generelt	16
8.4.2	Elektronisk rapportering	16
8.4.2a	Bruk av og rapportering i ELRAPP	16
8.4.2b	Bruk av og dokumentasjon/rapportering i Plania	17
8.4.3	Melding og rapportering om hendelser, vegarbeid, skader, feil, mangler og farlige forhold	18
8.4.4	Rapportering av trafikkforhold	19
8.4.5	Øvrig rapportering til VTS	19
8.4.6	Journalføring	19
8.4.7	Dokumentasjon av inspeksjon og kontroller	19
8.4.8	er ikke i bruk i denne kontrakten	20
8.4.9	Dokumentasjon av utført arbeid og framdrift (jf. kap. C1, pkt. 23) ...	20
8.4.10	Rapportering av framdrift	20
8.4.11	er ikke i bruk i denne kontrakten	20
8.4.12	Objektregistrering	20
8.5	Behandling og rapportering av mangler og avvik	21
9	Informasjon	21
9.1	Generelt om informasjon til publikum	21
9.2	Henvendelser til entreprenøren	21
9.3	Nordland fylkeskommunes ansvar for informasjon	22
9.4	Innmelding til VTS	22
9.5	Tilleggsinformasjon ved planlagte tiltak	22

10	Entreprenørens sikkerhetsstillelse	22
11	Forsikringer	22
12	Ansvar for skader	23
13	Krav mot tredjemann.....	23
14	Erstatningskrav fra tredjemann mot byggherren, entreprenøren eller begge - Saksbehandling og opplysningsplikt - Regress	23
14.1	Saksbehandling og opplysningsplikt	23
14.2	Regress	23
15	Skade på objekter som inngår i kontrakten påført av kjent/ukjent motorvogn ...	24
15.1	Entreprenørens rapportering	24
15.2	Gjennomføring av sideentreprise administrert av annen entreprenør som utfører arbeid for Nordland fylkeskommune.....	25
15.3	Oppgjør.....	25
16	Eksisterende kabler og ledninger	25
17	Riggplass.....	25
18	Kontor, lager eller andre lokaler for byggherren.....	26
19	Grunn – grunneiere	26
20	Samordning mot andre vegholdere.....	26
21	Samordning med andre entrepriser eller byggherrens egne arbeider	26
22	Bruk av byggherrens bygninger og materiell	26
23	Objekter med utilfredsstillende tilstand.....	26
24	Generelt informasjonsgrunnlag fra byggherren	26
25	Myndighetskrav – tillatelser	27
26	Meldinger fra byggherren.....	27
27	Ekstraordinære værforhold	27
28	Regningsarbeider og utstyr til bruk ved arbeidsvarsling og trafikkavvikling	28
28.1	Regningsarbeider (jf. kap. C2, pkt. 20)	28
28.2	Utstyr til bruk ved arbeidsvarsling og trafikkavvikling	28
29	Priser og prisnivå.....	28
30	Energi-, vann- og avløpskostnader	29
31	Objekter som skal anskaffes av entreprenøren, men der anskaffelseskostnaden ikke skal innkalkuleres i prisene i kap. E3.....	29
32	Prisregulering	30
33	Feil i objektvolum	30
34	Mengdekontroll.....	31
35	Endringer og faktura for sluttoppgjør	31
36	Forlengelse av kontrakt	31
36.1	Generelt	31
36.2	Regulering av rundsumprosesser i kap. E3	31
36.3	Regulering av øvrige prosesser i kap. E3 og timepriser i kap. E4.....	32
36.4	Øvrige bestemmelser	32
37	Årsfordeling og fakturering.....	32
37.1	Årsfordeling av kontraktssum for rundsumprosesser.....	32
37.2	Faktureringsplan	32
37.3	Faktura	33
38	Forskudd	34
39	Innestående beløp	34
40	Sanksjoner.....	34
41	Arbeid med reklamasjonsansvar	35
42	Avlevering og overtagelse	35

C Kontraksbestemmelser

C3 Spesielle kontraksbestemmelser

2021-01-27

42.1	Avlevering ved kontraktsoppstart.....	35
42.1.1	Forberedelse.....	35
42.1.2	Avlevering	35
42.2	Overtagelse ved kontraktsavslutning.....	35
42.2.1	Forberedelse.....	35
42.2.2	Overtagelse	35
42.3	Overtagelse av objekter som tilføres i kontraksperioden	36
43	Helse, miljø og sikkerhet (SHA og YM)	36
43.1	SHA-plan	36
43.2	Hovedbedrift og samordningsansvar	36
43.3	Opplæring og kompetanse	36
43.4	Arbeidsvarslingsplan	37
43.5	Ytre miljø.....	37
43.6	Spesielle bestemmelser om forholdet til håndbok R512 HMS ved arbeider i vegtunneler	37
43.7	Avfallshåndtering	38
43.8	Dokumentasjon og rapportering	38
43.9	Byggherrens sanksjonsrett.....	38
44	Krav til bruk av lærlinger	38

1 Definisjoner

Arbeidsvarsling	Samlebegrep som omfatter varsling, sikring og trafikkregulering i forbindelse med gjennomføring av arbeid på og langs veg.
Avvik	Tilstand/situasjon som ikke er i samsvar med kravene i kontrakten. Dette omfatter også situasjoner der det er gitt rom for tiltakstid. F.eks. vil et skjevt skilt være et avvik også før det har gått 4 uker. Begrepet kan også inkludere standardavvik som ligger utenfor det entreprenøren har ansvar for å utbedre.
Dokumentere Dokumentasjon	Framstille, samle og sammenstille informasjon i dokumenter uansett medium (papirdokument, datafiler, fotografi, videoopptak, mm) i den hensikt å bevise eller sannsynliggjøre et påstått forhold (behov, tilstand, hendelse, utført aktivitet, mm). Kontraktskrav om «dokumentasjon» eller «å dokumentere» innebærer at entreprenøren skal oppbevare dokumentasjonen slik at den kan oversendes til eller framvises for byggherren på forespørsel fra byggherren.
Driftskontrakt	Entreprisekontrakt for drift og vedlikehold, omfatter både driftsoppgaver og vedlikeholdsoppgaver.
Egenkontroll	Den kontroll med tilhørende dokumentasjon og rapportering som entreprenøren selv skal gjøre i henhold til krav blant annet i kap. C3, pkt. 8.
Funksjon	Beskrivelse av et objekts anvendelse eller for anvendelsen nødvendig egenskap.
Funksjonsansvar	Helhetlig ansvar for beslutning, planlegging, prosjektering, utførelse, kvalitetssikring, oppfølging, dokumentasjon og rapportering av tiltak som er nødvendig for å overholde kontraktens krav samt dokumentasjon og rapportering av resulterende tilstand og funksjon.
Funksjonskrav	Funksjon spesifisert i målbare termer.
Funksjons- spesifikasjon	Spesifikasjoner basert på funksjonskrav.
Hendelser	Ulykker, kjøretøyhavari, skred, flom, atmosfæriske utladninger, hærverk, skade på objekt, arrangement etc.
Mangel	Det foreligger mangel dersom kontraktsarbeidet ikke er i den stand byggherren har krav på etter kontrakten, og dette skyldes forhold entreprenøren svarer for.

C Kontraksbestemmelser

C3 Spesielle kontraksbestemmelser

2021-01-27

Objekt	Fysiske bestanddeler på, i og langs vegen som beskrives gjennom type/geometri, lokalisering, egenskaper, tilstand og antall/lengde/areal/volum e.l.
Objekt-registrering	Registrering, dokumentasjon og rapportering av antall/lengde/areal/volum e.l., endringer av antall/lengde/areal/volum e.l. inkl. tidspunkt for endringen, lokalisering og tilstand for objekter f.eks. med henblikk på ajourhold av NVDB-registre.
Rapport Rapportere	<p>Innberetning til byggherren med informasjon om forhold eller situasjon (tilstand, hendelse, utført aktivitet, mm).</p> <p>Kontraktskrav om «rapport» eller «å rapportere/rapportering» innebærer også krav om dokumentasjon av det aktuelle forholdet.</p> <p>Kontraktskrav om «rapport» eller «å rapportere/rapportering» innebærer at entreprenøren på eget initiativ skal oversende informasjonen til byggherren, med mindre annet framgår av den spesifikke sammenhengen begrepet brukes i.</p>
Sideanlegg (plass)	Anlegg langs veg, adskilt fra vegen og med egen inn- og utkjøring. Omfatter rasteplass, døgnhvileplass, delområde ved ferjekai, kollektivknutepunkt, godsterminal, omlastingsplass, parkeringsplass, kjettingplass, kontrollplass m.m.
Sideentreprenør	Entreprenører som på samme sted har selvstendige kontrakter med byggherren om utførelse av arbeider.
Nordland fylkeskommune	Forvaltnings-/myndighetsorganisasjonen Nordland fylkeskommune (omfatter mer enn bare byggherrerollen).
Stikkprøve- kontroll	Byggherrens systematiske kontroll for oppfølging av tilstanden på vegnettet.
Trafikkareal	Areal (veg, gate, fortau, bru, kai, plass e.l.) beregnet for ferdsel, parkering, venting eller stopp av fotgjengere eller kjøretøy.
Tredjepart	Alle andre enn entreprenøren, byggherren og vegeieren/vegforvalteren.
Vegbane	Kjørefelt, sykkelfelt, sperreområde, lomme, parkeringsfelt, kantsteinsklaring og skulder.
Vegkant	Linje i kant av vegbanen/trafikkarealet, der vegskulder går over i grøft/skråning/grøntareal, eller der trafikkareal møter tilstøtende konstruksjon (mur, bygning e.l.).

C Kontraksbestemmelser

C3 Spesielle kontraksbestemmelser

2021-01-27

Vegnett Veger inkludert sideanlegg og gang- og sykkelveger med tilhørende objekter inkludert sideområder, utstyr og installasjoner som omfattes av kontrakten.

Vegområde Areal som eies eller forvaltes av Nordland fylkeskommune.

For elektroteknisk terminologi gjelder definisjoner i NEK 450.

Begrep og forkortelser

AUS Arbeid under spenning.

autorisasjonsforskriften Forskrift om autorisasjon for virksomhet som utfører installasjon og vedlikehold av elektronisk kommunikasjonsnett

Brutus Statens vegvesens FDV-system for bruer.

DSB Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.

ELRAPP System for elektronisk rapportering og oppfølging av oppgaver relatert til driftskontrakter.

ekomforskriften Forskrift om elektronisk kommunikasjonsnett og elektronisk kommunikasjonstjeneste

FDV Forvaltning, drift og vedlikehold.

FEBDOK Dataprogram for beregninger av elektriske anlegg.

FEF Forskrift om elektriske forsyningsanlegg

FEL Forskrift om elektriske lavspenningsanlegg.

FEU Forskrift om elektrisk utstyr.

FEK Forskrift om elektroforetak og kvalifikasjonskrav for arbeid knyttet til elektriske anlegg og elektrisk utstyr

FSE Forskrift om sikkerhet ved arbeid i og drift av elektriske anlegg.

Funk-Ra PC-program for å generere rapporter over registrerte objekter og tilstand innenfor kontraksområdet.

HMS Helse, miljø og sikkerhet.

IEC International Electrotechnical Commission

MOTIV	Statens vegvesens kostnadsmodell for beregning av kostnader til drift og vedlikehold.
NEK	Norsk Elektroteknisk Komité.
NVDB	Nasjonale Vegdatabank.
Plania	Nordland fylkeskommunes FDV-system for bl.a. tunneler.
RELUX	Lysberegningsprogram.
VegReg	Verktøy for innsamling og ajourhold av vegrelaterte data (objekt).
VTS	Den regionale vegtrafikkentralen.
ÅDT	Årsdøgntrafikk. Gjennomsnittlig antall kjøretøy pr. døgn samlet i begge kjøreretninger.

2 Kontraktdokumenter

Noen dokumenter i kontrakten kan foreligge i flere format. Ved uoverensstemmelse mellom dokumenter i ulike format gjelder dokumentet i dokumentformatet angitt i kap. A1.

Hvis det er motstrid mellom bestemmelser og opplysninger i kap. D2-H eller D2-S17 og i øvrige kontraktdokumenter, gjelder bestemmelser og opplysninger i øvrige kontraktdokumenter foran motstridende bestemmelser og opplysninger i kap. D2-H eller D2-S17, uavhengig av den generelle rangordningsbestemmelsen i kap. C2, pkt 2.

3 Mål for kontrakten og dens gjennomføring

3.1 Samfunnsansvar

Entreprenøren har gjennom kontrakten påtatt seg et samfunnsansvar for å ivareta trafiksikkerhet, framkommelighet, miljø og service overfor trafikantene, vegens naboer og samfunnet for øvrig, innenfor kontraktens ansvarsområde og krav.

3.2 Mål og arbeidsform

Kontrakten skal sikre effektiv drift og vedlikehold av vegnettet samt optimal bruk av de midlene som settes av til gjennomføring av kontrakten.

Arbeidet skal utføres med gjensidig respekt og aksept mellom partene mht. partenes verdier, rammer og mål samt deres ulike roller og interesser.

Byggherren og entreprenøren skal i dialogen om kontraktsarbeidet være samarbeidsorientert og løsningsorientert. Samarbeidet skal være i tråd med det omforente resultatet av samhandlingsprosessen, jf. kap. C2 pkt. 8 og kap. C3 pkt. 7.

3.3 Mål for drift og vedlikehold

Verdigrunnlag, visjon og mål for Statens vegvesen skal legges til grunn for arbeidet som denne kontrakten omfatter.

Visjon

- På veg for et bedre samfunn

Formål

- Vi utvikler og tar vare på et sikkert, miljøriktig og effektivt transportsystem. Dette skjer på godt faglig grunnlag og i samspill med politikere, brukere og andre interessenter.

Verdier

- **Profesjonell** – faglig styrke, kvalitet, handlekraft og løsningsorientert når vi løser forvaltnings- og utviklingsoppgaver, og når vi kommuniserer og samarbeider
- **Framtidsrettet** – et bærekraftig, nyskapende og helhetlig perspektiv når vi bidrar til utvikling av nye transportløsninger og nye brukerløsninger i forvaltningen
- **Inkluderende** – at vår atferd skal være preget av imøtekommenhet, omtanke og god tilgjengelighet

Nullvisjonen

Nullvisjonen er en visjon om et transportsystem som ikke fører til tap av liv eller livsvarig skade. Den innebærer en ambisjon om en markant og varig reduksjon i antall drepte og varig skadde i trafikken. Nullvisjonen bygger på en erkjennelse om at det er menneskelig å gjøre feil og at ulykker vil forekomme også i fremtiden. Derfor må vi jobbe for å redusere skadene i de ulykkene vi ikke klarer å forhindre. En menneskelig feilhandling i trafikken skal ikke føre til død eller varig skade.

Mål

Drift og vedlikehold av vegnettet, med sine elektriske anlegg, skal sikre:

Framkommelighet: Lave transportkostnader, kort reisetid og god tilgjengelighet for alle trafikanter. Drift og vedlikehold skal utføres slik at det fører til minst mulig forsinkelser eller andre ulemper for alle trafikanter.

Trafikksikkerhet: Begrense antall skadde og drepte samt materielle skader. Drift og vedlikehold skal utføres slik at gjennomføringen ikke fører til trafikkulykker. Framtidig ulykkesrisiko skal også vurderes.

Miljø: Begrense miljøproblemene knyttet til veger og vegtrafikk samt til utførelsen av drifts- og vedlikeholdsoppgaver mht støy og forurensning, kultur- og naturmiljø, landskapsbilde og arealdisponeringer.

Universell utforming: Objekter, ruter eller strekninger etablert som en del av universell utforming av transportsystemet, skal beholde sin tiltenkte funksjon gjennom hele året.

Service: Det skal ytes god service overfor trafikanter og vegens naboer.

Økonomi: Samfunnsmessig optimal forvaltning av eksisterende vegkapital og samfunnsmessig optimal bruk av de økonomiske midler som står til byggherrens disposisjon.

4 Krav til utførelse av drift og vedlikehold

Drifts- og vedlikeholdsoppgaver er de oppgaver og rutiner som utføres for at vegnettet skal fungere som planlagt og for å opprettholde vegnettets kvalitet. Dette kan også inkludere utbedring av vegnettet.

Kontrakten beskriver krav til standard for drift og vedlikehold. Kravene gjelder hele vegnettet.

Kontrakten beskriver hva entreprenøren har ansvar for. Ansvarer gjelder uansett utløsende årsak, eksempelvis også hærverk og tyveri, der annet ikke er beskrevet.

Vegnettet skal fungere i henhold til sin hensikt. Objekt skal være fritt for avvik som er til fare for trafikanter eller andre, reduserer objektets funksjon, reduserer objektets levetid, skjemmer objektet eller innebærer andre avvik i forhold til opprinnelig utforming og utførelse. Entreprenøren skal sørge for at vegnettet er framkommelig for alle trafikanter gjennom hele året (unntak gjelder for vinterstengte veger), i henhold til kontraktens standard for vegnettet, med sikring av trafiksikkerhet, miljø, universell utforming og service for trafikantene og vegens naboer. Entreprenøren skal også ivareta vegnettets estetiske utforming.

Entreprenøren skal skaffe seg nødvendig kunnskap om de elektriske anleggene for å kunne tolke feilmeldinger og feilsøke på anleggene.

Feilretting inkludert utbedring av større avvik som oppdages under internkontroll eller annen inspeksjon, skal utføres i samråd med byggherren, dersom ikke annet er beskrevet i kap. D1.

All styring, parametersetting og annen konfigurering/programmering av anleggene (basisprogram, grenseverdier, startverdier, mm) skal foretas av Nordland fylkeskommune eller av entreprenøren etter avtale med byggherren.

Entreprenøren vil få tilgang til driftsovervåkingen for elektriske anlegg hvor slik overvåking er etablert.

Når frekvensangivelser for utførelse av oppgaver er beskrevet som «årlig» eller «x gang pr år» menes utførelse 1 gang (eventuelt x ganger) for hver 12-månedersperiode regnet fra kontraktens oppstart, dersom ikke tidspunkt er nærmere spesifisert for oppgaven (med dato, sesong, årstid, e.l.).

Ved arbeid som krever stengning av veg med forsinkelser utover akseptabel forsinkelse gitt i pkt. 5, skal tid for utførelse avtales med byggherren. Slikt arbeid kan bli pålagt utført om natten eller samtidig med andre drifts- og vedlikeholdsoppgaver. Deler av kontraksarbeidet i tunnel kan bli pålagt utført/koordinert med renhold av tunnelen eller ved andre stengninger. Renhold av tunnel foregår normalt om natten. Varsel om at kontraksarbeid skal utføres samtidig med annet arbeid, eventuelt om natten, skal gis av byggherren minst 48 timer i forvegen, dersom ikke annet er beskrevet i kap. D1.

For utstyr som skal testes mot overvåkingssystemer hos VTS, skal VTS varsles minimum 24 timer før test av utstyr.

Når arbeid skal utføres i tunnel eller på andre objekter som overvåkes av VTS, skal VTS varsles. Slik varsling skal skje både ved arbeidets start, samt ved avsluttet arbeid. VTS skal til enhver tid vite hvem som oppholder seg ved/i anlegget/objektet og hvem som er kontaktperson (navn/telefon) på arbeidsstedet.

Alt elektromateriell skal tilfredsstillende krav i europeiske harmoniseringsstandarder. Produkter skal være CE-merket.

Ved utskifting av defekte komponenter skal det benyttes samme kvalitet eller bedre slik at kvaliteten på det totale produktet ikke forringes. Komponentene må også fungere i sammenheng med resten av objektet/anlegget slik at samlet funksjon ikke endres. Dersom original komponent ikke har hatt tilfredsstillende kvalitet, skal komponenten erstattes av en komponent med bedre kvalitet men med samme funksjon.

Der det er risiko for galvanisk korrosjon skal forbindelsesmiddelet være samme materiale som grunnmaterialet (samme elektriske potensial) eller være galvanisk adskilt.

Entreprenøren skal delta med kvalifisert personell på stedet under øvelser og ved tilsynsbesøk.

Entreprenørens funksjonsansvar utløses når det oppstår eller vil oppstå avvik fra kontraktens krav. Entreprenøren må på eget initiativ planlegge, identifisere behov og iverksette tiltak.

Tilstand som utvikler seg gradvis over tid på grunn av vekst eller nedbrytning (slitasje, alder o.l.) skal utbedres før avvik oppstår.

Avvik som oppstår ved utførelse av funksjonstest, kontroll, inspeksjon, drift og vedlikehold skal utbedres umiddelbart.

Entreprenøren skal selv sørge for at han har tilgjengelig utstyr, mannskap, kompetanse og informasjon som er nødvendig for å utføre arbeidet i henhold til kontrakten. Dette gjelder også vaktberedskap og mannskaps-/maskinberedskap. Entreprenøren skal innenfor kontraktens krav selv velge metode, tiltak og ressurser.

Utførelse av prosesser med annen enhet enn rundsum

Prosesser med annen enhet enn rundsum skal utføres i samråd med byggherren etter skriftlig bestilling, dersom annet ikke er beskrevet/avtalt.

Entreprenørens utførelse av kontraksarbeid

Entreprenøren skal utføre kontraksarbeidet på en fagmessig og aktsom måte, og legge vekt på sikkerheten slik at skade på person og eiendom unngås.

Spesiell aktsomhet skal utvises i forhold til trafikkikkerhet, trafikkavvikling, arbeidsmiljø og ytre miljø.

Arbeidet skal utføres med serviceinnstilling overfor trafikantene og vegens naboer. Arbeidet skal utføres i henhold til aktuelle lover, forskrifter og bestemmelser.

Arbeidet skal utføres slik at forstyrrelsen for trafikantene, vegens naboer og øvrige omgivelser minimaliseres, vurdert i forhold til arbeidets viktighet og i forhold til kostnadene for utførelsen av arbeidet. Dette gjelder både valg av utførelsesmetode og tidspunkt for utførelse, sett over døgnet, over uken og over sesongen/året.

Dersom en arbeidsoppgave kan utføres på alternative tidspunkt eller med alternative utførelsesmetoder, skal det velges en utførelsesmetode og et tidspunkt for utførelse som gir minst mulig kostnad for samfunnet. Byggherren har rett til å styre utførelsen av arbeid der entreprenøren ikke har funksjonsansvar.

Det skal nyttes maskiner og utstyr som ikke skader vegnettet, og som er til minst mulig forstyrrelse for trafikantene, vegens naboer og andre.

Det skal søkes benyttet materialer og metoder som muliggjør gjenbruk ved fremtidig drift og vedlikehold.

Vegnettet er av varierende alder og opprinnelse, og ikke overalt utformet eller sikret iht. gjeldende bestemmelser for nye veganlegg. Ved hendelser og skader på vegnettet kan det oppstå tilfeller der det ut fra hensyn til f.eks. framtidig trafiksikkerhet og påkjørselsfare, eller framtidige drift- og vedlikeholdskostnader, kan være ønskelig å vurdere annen utforming/utførelse som alternativ til å utbedre/reparere iht. opprinnelig utforming. I slike tilfeller skal entreprenøren før utbedring/repasjon identifisere problemstillingen og kontakte byggherren for avklaring av evt. endret utførelse.

Spesielt om reparasjon av skader

Reparasjon av skader voldt av kjent/ukjent motorvogn, jf. kap. C3, pkt. 15 og der reparasjonsarbeidene samtidig er av en slik art at de tilhører denne kontrakten, og ikke annen parallell og på skadetidspunkt gjeldende kontrakt, er en del av entreprenørens kontraktsforpliktelse og er følgelig ikke en endring. Slike arbeider skal ikke inngå i beregningen av 15% i kap. C1 pkt. 19.1 tredje avsnitt. Arbeidene vil likevel bli håndtert som endringsarbeider, jf. kap. C1, pkt. 19 og kap. C3, pkt. 35.

For slike arbeider som omfatter reparasjon av skader etter en hendelse, og der de aktuelle reparasjonsarbeidene totalt forventes å beløpe seg til en kostnad på over 5% av kontraktssummen, eller over 15 mill. kr, selv om dette ikke skulle utgjøre så mye som 5% av kontraktssummen, forbeholder byggherren seg retten til å lyse ut de deler av arbeidet som egner seg i egne entrepriser. I slike tilfeller hvor arbeider kan lyses ut i egne kontrakter, er heller ikke aktuelle deler av arbeidet omfattet av entreprenørens kontraktsforpliktelser. Hendelser som medfører skader flere steder innenfor kontraktsområdet av samme årsak, innenfor en tidsperiode på 24 timer, regnes som én hendelse.

Tiltakstider

Tiltakstid er tiden fra avvik oppstår til avvik er utbedret. Tidspunkt hvor avvik fra krav oppstår vil i praksis bety tidspunkt hvor kunnskap om avviket foreligger eller burde foreligget.

Avvik skal sikres iht. krav i prosess 18.8 i kap. D1.

Dersom annet ikke framkommer av kap. D1, skal avvik som medfører redusert funksjon eller levetid (objektet fyller ikke sitt formål, levetid reduseres eller levetidskostnader øker)

C Kontraksbestemmelser

C3 Spesielle kontraksbestemmelser

2021-01-27

utbedres innen 1 uke ved ÅDT over 3000, ellers innen 2 uker. Øvrige avvik skal utbedres innen 4 uker, dersom annet ikke framkommer av kap. D1.

Tiltakstidene gjelder for alle kontraksarbeider, også endringsarbeider.

For utbedring av større skader som ligger utenfor entreprenørens funksjonsansvar, eller utførelse av oppgaver der tiltakstid er irrelevant, gjelder at arbeidet skal påbegynnes innen 2 uker fra bestilling, dersom annet ikke er avtalt. For slike arbeider skal det avtales frist for ferdigstillelse.

5 Trafikkavvikling

Tillatt arbeidstid på og langs veg fastlegges ut fra krav til akseptabel forsinkelse for trafikantene som vist i tabellen under:

Veg med færre enn 4 kjørefelt og ÅDT:	Veg med 4 eller flere kjørefelt og ÅDT:	Akseptabel forsinkelse
≤ 5 000		15 min.
5 001 – 10 000	≤ 30 000	10 min.
> 10 000	> 30 000	5 min.

Sikring av trafikkfarlige forhold er unntatt fra disse bestemmelsene.

Ved arbeider med behov utover dette må eventuelt utvidet stengning forhåndsavklares med byggherren i hvert enkelt tilfelle. Trafikkavviklingen skal så langt råd er tilpasses rutetidene på eventuelt nærliggende ferjesamband.

Planlagt arbeid i tunnel som nødvendiggjør stengning av tunnel skal utføres som nattarbeid. Arbeidet kan foregå fra kl. 2200 til 0600 med mindre andre bestemmelser er gitt for den enkelte tunnel eller vegstrekning. Ved arbeid i lavtrafikkerte tunneler der styrt trafikkavvikling kan benyttes, kan det etter avtale med byggherre utføres arbeid på dagtid.

Tidsrom hvor ett kjørefelt er tillatt sperret er som vist i tabellen under dersom ikke annet fremkommer av andre bestemmelser i kontrakten:

Veg med færre enn 4 kjørefelt og ÅDT:	Veg med 4 eller flere kjørefelt og ÅDT:	Tillatt sperretid:
≤ 5 000		Hele døgnet
5 001 – 10 000	≤ 30 000	0900 – 1400 og 1900 – 0600
> 10 000	> 30 000	2100 – 0600

6 Byggemøter

I perioder med ferieavvikling eller redusert aktivitet i kontraksarbeidet kan det avtales sjeldnere byggemøtefrekvens enn hver 14. dag, men ikke sjeldnere enn hver måned.

7 Oppstartmøte, samhandlingsprosess og samarbeidsmøter

7.1 Oppstartmøte og samhandlingsprosess

Første gjeldende versjon av oppsummeringsdokumentet som er omtalt i nest siste avsnitt i kap. C2, pkt. 8 skal undertegnes før kontraksarbeidene start.

I tillegg til bestemmelsen i kap. C2, pkt. 8 skal samhandlingsprosessen omfatte:

Entreprenørens kvalitetssystem og kvalitetsplan for arbeidene

Før kontraksarbeidene starter skal det foretas en felles gjennomgang av entreprenørens kvalitetssystem og entreprenørens arbeid med kvalitetsplan for kontraksarbeidene. Kap. D2-K omfatter en del målepunkter for hva en slik gjennomgang skal inneholde.

7.2 Samarbeidsmøter

I hvilken grad underentreprenører skal delta på samarbeidsmøtene, vurderes av partene i forkant av hvert møte.

8 Styring av kontrakten – kvalitetssystem og kvalitetsplan

8.1 Krav til kvalitetssystem

Entreprenøren skal for den del av organisasjonen som har kontraksforpliktelser i forhold til byggherren; etablere, innføre, vedlikeholde og når nødvendig ajourføre et kvalitetssystem som er i samsvar med kravene i NS-EN ISO 9001:2015 "Ledelsessystemer for kvalitet – Krav".

Kvalitetssystemet med tilhørende planer skal være innført i organisasjonen ved kontraksarbeidene start. Systemet skal omfatte alle arbeider og produkter som entreprenøren har ansvar for. Vurdering av om kvalitetssystemet er tilfredsstillende innført, vil blant annet omfatte forholdene angitt i sjekklister gitt i kap. D2-K.

Entreprenøren skal utarbeide en kvalitetsplan for kontraktens gjennomføring. Med kvalitetsplan mener byggherren et dokument som fastsetter hvilke prosedyrer og tilhørende ressurser som skal anvendes av hvem og når. Ressurs skal her tolkes både som tekniske hjelpemidler, personell og rutiner/prosedyrer. Kravspesifikasjoner, arbeidsinstruksjoner og håndbøker for de arbeidene som skal utføres er en viktig del av kvalitetsplanen.

Entreprenørens kvalitetsplan skal dekke alle operasjoner i driften og minst inneholde planer og elementer som er stilt krav om i kontrakten. Planene skal foreligge før kontraksarbeidene start. Deler av planene omtalt i kap. C3, pkt. 8.3 knyttet til aktiviteter som først opptrer senere enn 4 måneder etter kontraksarbeidene start kan foreligge senere eller etter avtale med byggherren, men skal i alle tilfeller forelegges byggherren minst 50 dager før arbeidene igangsettes.

Tidspunkt for utførelse av arbeid med særlig risiko skal framgå av planene.

I kvalitetsplanen skal det beskrives hvordan grunnlaget for fakturering skal utarbeides, inkl. skille mellom ulike vegtyper, og håndtering av prisregulering og mva.

Entreprenørens kvalitetshåndbok, eller en beskrivelse av eget styringssystem for kvalitet, skal tilpasses denne kontrakt. Beskrivelsen av eget styringssystem for kvalitet kan erstatte

kvalitetshåndboken. Kvalitetshåndbok/beskrivelse og kvalitetsplan skal oversendes før kontraksarbeidene start og ved oppdateringer.

Partene skal avtale hvilken rapportering og dokumentasjon som skal foreligge før hvert byggemøte.

Entreprenøren skal gi relevant informasjon etter behov til bl.a. perioderapporter og årsrapporter som byggherren utarbeider.

Byggherren vil gjennomgå entreprenørens planer og prosedyrer, og gi sine kommentarer til innholdet. Byggherrens gjennomgang av planer og prosedyrer reduserer ikke entreprenørens ansvar for resultatet ved gjennomføring av kontraktarbeidet.

Leverandørrevisjon

Entreprenøren skal stille nødvendige ressurser tilgjengelig hvis byggherren ønsker å gjennomføre en leverandørrevisjon. Med leverandørrevisjon menes revisjon hvor byggherren er oppdragsgiver for revisjonen og entreprenøren er den reviderte parten. Byggherren utpeker en revisjonsleder sammen med et evt. revisjonslag som utfører revisjonen. Revisorene som byggherren peker ut, skal ha rett til innsyn i dokumenter som angår:

- entreprenørens kvalitetssystem
- utførelsen av kontraktarbeidet
- produksjonsprosessen
- de deler av entreprenørens styringssystem som kan ha betydning for entreprenørens oppfyllelse av kontrakten

Denne listen er ikke uttømmende.

I forbindelse med en leverandørrevisjon, har byggherren rett til å utføre intervjuer av personell som inngår i den del av organisasjonen som har kontraktsforpliktelser i forhold til byggherren og dessuten foreta inspeksjon og kontroll. Entreprenøren skal i denne forbindelse yte rimelig assistanse.

Entreprenøren skal sikre at byggherren har tilsvarende innsynsrett hos underentreprenører.

En leverandørrevisjon skal varsles av byggherren minimum 4 uker før utførelsetidspunktet. Varselet skal inneholde opplysninger om revisjonstype, tema, omfang og kriterier.

8.2 Ressurs-, organisasjons- og beredskapsplan

Ressursplanen skal vise totaloversikt for kontraksarbeidene over alt mannskap, lokaler, depot, maskiner og utstyr med lokalisering. Det skal framgå hvilke ressurser som er entreprenørens egne, og hvilke ressurser som tilhører hvilke underentreprenører.

Organisasjonsplanen skal vise oversikt over navngitte nøkkelpersoner på kontrakten, samt stillingsbeskrivelse for lederfunksjonene, kvalitetsfunksjonene og beredskapsfunksjonene, deres ansvar, fullmakter og formelle kontaktlinjer.

Beredskapsplanen skal vise hvordan beredskapen for å ivareta kontraktsforpliktelsene er, med bl.a.:

- vaktlister for alt deltakende personell med telefonnummer
- oversikt over hvor beredskapsmateriell er plassert
- varslingsrutiner

Beredskapsplanen skal inneholde prosedyre for å ivareta kontakten til Nordlan fylkeskommune. Byggherrens egen varslingsplan og aktuelle beredskapsplaner skal inkluderes i og være en del av denne beredskapsplanen. Byggherrens varslingsplan og beredskapsplaner som er aktuelle for denne kontrakten, finnes i kap. D2-H og D2-S17. Endringer i byggherrens planer vil bli meddelt skriftlig til entreprenøren.

Vurdering av om ressurs-, organisasjons- og beredskapsplan er tilfredsstillende utarbeidet og implementert, vil blant annet omfatte forholdene angitt i sjekklister gitt i kap. D2-K.

8.3 Aktivitetsplaner

8.3.1 Plan for, gjennomføring av og krav til inspeksjoner og kontroll

Entreprenøren skal etablere og vedlikeholde en plan for systematisk kontroll av objektene som inngår i kontrakten inkludert plan for gjennomføring av internkontroll av elektriske anlegg. Dette innebærer inspeksjon, overvåking og andre former for registrering av tilstand i forhold til kontraktskravene.

Planen skal blant annet omfatte:

1. Entreprenørens rutinemessige inspeksjon og overvåking av objektene
2. Entreprenørens inspeksjon og registrering med henblikk på planlegging av arbeidet

Planen skal bl.a. beskrive inndeling av vegnettet i kontrollruter for inspeksjon, overvåking og registrering for de ulike formål.

Planen skal inneholde vurderinger for alle typer oppgaver angitt i kontraktens kap. D1 knyttet til risiko for avvik i gjennomføring av kontrakten. I vurderingen av behov for kontroll langs vegnettet, inngår også vegtype/trafikkvolum, sesong samt kontrollens formål. Planen skal tilfredsstillende kontraktens krav til kontrollfrekvenser for beskrevne inspeksjoner.

Inspeksjonene skal gjennomføres iht. planen og fange opp alle avvik og tiltaksbehov. Der inspeksjonene avdekker behov for gjennomføring av tiltak uten funksjonsansvar, skal behov rapporteres til byggherren. I tillegg til de frekvensbaserte inspeksjonene skal entreprenøren foreta annen/supplerende inspeksjon når forholdene (vær, værmeldinger, klimadata, skredvurderinger, stor vannføring, sterk vind, spesielle arrangement, trafikale forhold, andre hendelser, meldinger fra byggherren, VTS, tredjemann osv.) tilsier behov for dette.

I forbindelse med inspeksjon og kontroll skal det også gjøres enkle utbedringer av avvik dersom dette kan utføres med vanlig tilgjengelig elektroverktøy og –materiell. Som enkle utbedringer menes her alle arbeider der kostnaden ikke overstiger kr 1 000,- eks mva inkludert materiell og følgearbeider pr objekt og oppstått tiltaksbehov.

Generelle krav

Inspeksjon skal danne grunnlag for drift og vedlikehold som gir et sikkert og effektivt vegsystem med trygghet og god regularitet for trafikantene.

Gjennom inspeksjonen skal objektene overvåkes for å kunne oppdage avvik fra standard for drift og vedlikehold samt for å:

- Fastlegge tilstand og sikkerhetsnivå
- Oppdage skader og fastlegge skadeårsak, skadeutvikling og skadekonsekvens
- Fastlegge behov for driftstiltak og vedlikeholdstiltak eller behov for utskiftning, ombygging eller modernisering

Krav til internkontroll

Det skal utføres internkontroll for alle elektriske anlegg i kontrakten iht beskrivelse gitt i kap. D1.

Internkontrollen skal omfatte verifisering av at de elektriske anleggene er kontrollert i henhold gjeldende regelverk samt spesifiserte tilstandsvurderinger og kontrollmålinger, i tillegg til dokumentasjon og rapportering av utført internkontroll med resultater.

8.3.2 Øvrige aktiviteter

Det skal utarbeides aktivitetsplaner for alle planleggbare aktiviteter. Planene skal vise:

- Planlagt aktivitet med tidspunkt og sted for utførelse
- Omfang og mengde som skal utføres
- Ressurser, mannskap, maskiner, materialer og utstyr som skal brukes til de ulike aktiviteter

Planene vil normalt være på et mer detaljert nivå for inneværende og nærmeste år, enn for senere år i kontraksperioden. Oppdaterte planer forelegges byggherren minst 50 dager før årets arbeider igangsettes.

8.4 Meldinger, rapportering og dokumentasjon

8.4.1 Generelt

Journaler og dokumentasjon skal oppbevares og være tilgjengelig for byggherren dersom annet ikke er beskrevet. Byggherren skal få oversendt kopi etter forespørsel.

8.4.2 Elektronisk rapportering

8.4.2a Bruk av og rapportering i ELRAPP

Rapportering som ikke er fullstendig håndtert gjennom Plania, jf. pkt. 8.4.2b under, skal skje gjennom det web-baserte systemet ELRAPP. Nærmere informasjon om ELRAPP finnes i "Brukerveiledning ELRAPP", jf. kap. A1. Systemet skal benyttes av begge kontraktspartene for utveksling av informasjon og dokumentasjon.

Oversikten nedenfor viser hvilke skjema som er spesielt tilrettelagt for elektronisk rapportering i ELRAPP.

Rapportering og meldinger	Pkt. nr. i kap. C2 og C3	Skjema
Hendelser, ulykker, skader, feil og mangler m.m.	Kap. C3, pkt. 8.4.3	R2
Skade på objekter som inngår i kontraksarbeidet påført av kjent/ukjent motorvogn	Kap. C3, pkt. 15	R5
Avfallshåndtering	Kap. C3, pkt. 43.7	R15
Uønsket hendelse / farlig forhold innen HMS	Kap. C2, pkt. 29	R18
Månedssrapport HMS	Kap. C2, pkt. 29	R19

Annen rapportering skal også skje gjennom ELRAPP på egnet format dersom annet ikke er spesielt angitt eller avtalt.

Entreprenøren skal delta på kurs i bruk av ELRAPP. Kurset arrangeres av byggherren det første kontraksåret.

8.4.2b Bruk av og dokumentasjon/rapportering i Plania

Plania er et dataprogram som Nordland fylkeskommune bruker bl.a. i forbindelse med drift og vedlikehold knyttet til elektriske anlegg på og langs veg. Dokumentasjon innlagt i Plania er en del av Nordland fylkeskommune sin dokumentasjon på kontroll og sikkerhetsoppfølging av tunneler både for intern kontroll og som dokumentasjon ved tilsyn fra lokale brannvesen og el-tilsyn.

Plania genererer ordrer for definerte rutinemessige arbeidsoppgaver i samsvar med kontrakt.

Byggherren kan på forespørsel supplere rutiner.

Byggherren kan også legge inn ordrer for enkeltoppdrag.

Entreprenørens bruk av Plania skjer gjennom et web-basert brukergrensesnitt.

Entreprenøren skal:

- dokumentere og rapportere i Plania alle utførte arbeidsoppgaver.
- dokumentere og rapportere i Plania måleverdier fra utførte målinger
- rapportere og dokumentere i Plania alle feil og/eller merknader knyttet til objektene og kontraksarbeidene.
- kvittere mot genererte ordrer for rutinemessige oppdrag, etter hvert som disse er utført, evt. med tilhørende avviksmelding.
- kvittere mot andre ordrer som byggherren har lagt inn, når bestillinga/oppdraget er utført, evt. med tilhørende avviksmelding.

Arbeidsoppgaver som medfører endring for objekter på vegnettet skal i tillegg rapporteres gjennom ELRAPP for oppdatering av NVDB, se pkt. 8.4.12.

Grunnleggende opplæring i bruk av Plania blir gitt av byggherren.

8.4.3 Melding og rapportering om hendelser, vegarbeid, skader, feil, mangler og farlige forhold

Ved alvorlige hendelser på vegnettet skal entreprenøren gi melding til byggherren umiddelbart. Nedenfor er listet opp en del hendelser som byggherren regner som alvorlige:

- Alle trafikkuhell med buss/ADR-kjøretøy
- Trafikkulykker med personskaade
- Brann i tunnel
- Stengt veg av ulike grunner
- Stor trafikkikkerhetsrisiko grunnet 3. part
- Redusert framkommelighet, forsinkelser

I tillegg skal entreprenøren uten ugrunnet opphold rapportere til byggherren om:

- Skader på objekter
- Feil, mangler og andre forhold som har eller kan komme til å få betydning for framkommelighet og trafikkikkerhet eller for det totale drifts- og vedlikeholdsarbeidet, selv om disse forholdene ikke har direkte tilknytning til entreprenørens ansvarsområder gitt i kontrakten. Dette inkluderer også forhold knyttet til andre aktørers aktiviteter på eller langs vegene.

Meldinger om vegarbeid rapporteres på skjema gitt i kap. D2-R3 iht. *håndbok R612 Vegmeldingstjenesten*.

Entreprenøren skal, iht. kap. D2-IC0843a, melde til byggherren om hærverk på objekter som omfattes av kontraksarbeidet.

I tillegg skal det meldes om uforutsette hendelser hvor entreprenøren har gjennomført tiltak – etter anmodning fra politi, brannvesen eller andre.

Entreprenøren skal bruke spesielle skjema ved rapportering av hendelser, se skjema R2 og R5 i ELRAPP. Ved behov for rask informasjon til byggherren gis meldingen på telefon før skjema fylles ut i ELRAPP. Ved rapportering av hærverk skal dokumentasjonen være av en slik kvalitet at den kan brukes som grunnlag for politianmeldelse.

Forhold som krever reparasjon og som entreprenøren ikke har funksjonsansvar for, skal dokumenteres med bilder av feilsituasjonen. Bildedokumentasjonen skal oversendes byggherren som del av rapporteringen av forholdet.

Det avtales nærmere med byggherren hvilke hendelser som skal rapporteres til VTS, og hvilke som skal rapporteres til byggherren. Entreprenøren vil også få nærmere info om hvem som representerer byggherren på ulike tidspunkt gjennom døgnet, uka og året.

Skade påført av kjent/ukjent motorvogn på objekter som inngår i kontraksarbeidet skal behandles som beskrevet i kap. C3, pkt 15.

8.4.4 Rapportering av trafikkforhold

Forhold på vegnettet som har betydning for trafikkavvikling, framkommelighet og sikkerhet, meldes til VTS. Dette gjelder både konkrete forhold på vegene og forhold knyttet til entreprenørens gjennomføring av drift- og vedlikeholdsarbeidet.

8.4.5 Øvrig rapportering til VTS

Ved meldinger om feil/skader fra VTS, skal entreprenøren gi tilbakemelding til VTS når feilen/skaden er rettet. Dersom meldingen om feil/skade har et ID-nummer, skal det henvises til dette nummeret ved tilbakemelding.

Dersom feilrettingen pga. spesielle forhold ikke er mulig å utføre rettidig, skal forventet rettingstidspunkt meldes.

Se også kap. C3, pkt. 4.

8.4.6 Journalføring

Entreprenøren skal føre journal over spesielle hendelser på vegnettet. Med spesielle hendelser menes hendelser som ikke fanges opp av annen dokumentasjon og rapportering, men som har konsekvens for tilstanden på vegnettet, medfører tiltak som skiller seg fra vanlige tiltak i kontraksarbeidet eller som det er grunn til å forvente at det kan bli oppfølgingsspørsmål til i ettertid.

Journalen skal også omfatte henvendelser fra publikum og Nordland fylkeskommune som viser henvendelsene med angivelse av dato/tidspunkt, sted, sak, hvem henvendelsen kom fra, samt hvilke tiltak som ble iverksatt.

Entreprenøren skal selv utforme journalen.

8.4.7 Dokumentasjon av inspeksjon og kontroller

Gjennomførte inspeksjoner, kontroller og observasjoner skal dokumenteres med:

- Formål (hva er observert eller kontrollert)
- Hvor: Sted - veg (punkt eller strekning)
- Når: Tidspunkt/tidsperiode klokkeslett - dato - måned - år
- Hvilke prosesser som er kontrollert
- Hva som ble registrert
- Resultat av registreringen inkludert beskrivelse av anleggets tilstand og angivelse av behov for spesiell oppfølging av hele eller deler av anlegget
- Alle måleresultater med kommentarer skal føres i tabellform iht kap. D2-ID0b
- Registrert avvik som er overført til arbeidsordre skal framgå
- Registrert avvik som ble rettet opp umiddelbart skal framgå
- Hvem som utførte inspeksjonen/kontrollen

Spesielt for internkontroll gjelder at dokumentasjon og rapportering skal utføres iht kap. D1.

8.4.8 er ikke i bruk i denne kontrakten

8.4.9 Dokumentasjon av utført arbeid og framdrift (jf. kap. C1, pkt. 23)

Utført arbeid skal dokumenteres med:

- Formål/arbeid
- Hvor: Sted - veg (punkt eller strekning)
- Når: Tidspunkt/tidsperiode - dato - måned - år
i forhold til hva som er relevant for arbeidet
- Relevante data for gjennomføringen av arbeidet og resultatet
- Hvem som var ansvarlig for arbeidet

8.4.10 Rapportering av framdrift

Entreprenøren skal rapportere framdrift på byggemøte. Framdrift rapporteres iht. de aktivitetsplaner byggherren har mottatt. Dersom aktiviteter som var planlagt for perioden ikke er utført skal det redegjøres for årsak og hva som skal gjøres for å forebygge at det oppstår mangel.

8.4.11 er ikke i bruk i denne kontrakten

8.4.12 Objektregistrering

Ved arbeid eller hendelser som medfører endring (tilgang/avgang, endret tilstand) for objekter på vegnettet, og som omfattes av denne kontrakten og der vedkommende endring samtidig har konsekvenser i forhold til krav til objektinformasjon i NVDB, skal entreprenøren rapportere nødvendig informasjon for ajourhold og oppdatering av aktuelle registre i NVDB til byggherren.

Informasjonen om den enkelte endring skal inkludere alle aktuelle data iht. krav for vedkommende objekttype i «Objektliste for ferdigvegsdata til kart og NVDB», jf. kap. A1, i tillegg til informasjon om hvilken veg (type+nr) og HP objektet tilhører.

Nøyaktighet ved stedfesting skal være +/- 5 meter. For linjeobjekter er det ikke krav til innmåling av geometri mellom endepunktene.

Ved endring på eksisterende objekt skal stedfesting skje gjennom rapportering av NVDB-ID, evt. ved å oppgi veg, HP, side og meter iht. eksisterende stedfesting i NVDB. Dersom entreprenøren ikke finner objektet i NVDB, gjelder innmeldingskrav som for oppsetting av nytt objekt.

Flytting av objekter rapporteres som fjerning av gammelt objekt og oppsetting av nytt objekt. Disse rapportene skal leveres samtidig.

Rapportering skal skje elektronisk gjennom ELRAPP og på format iht. gjeldende kravspesifikasjon, jf. «Objektliste for ferdigvegsdata til kart og NVDB». Ved enkeltstående endringer, rapporteres hver endring for seg, ved arbeider som omfatter endring av flere

objekter, kan rapportering skje samlet for flere endringer. Innrapportering skal skje senest innen 28 dager etter at den enkelte endring er gjennomført.

Byggherren skal godkjenne mottatt informasjon og dokumentasjon på nevnte objektendringer. Ajourhold av aktuelle registre skal utføres av byggherren.

Arbeidet eller hendelsen skal i tillegg registreres i Plania iht pkt. 8.4.2b.

8.5 Behandling og rapportering av mangler og avvik

Mangler entreprenøren avdekker skal rapporteres fortløpende og behandles iht. entreprenørens prosedyrer. Rapporten skal inneholde:

- beskrivelse av mangel
- vurdering av årsaken
- beskrivelse av korrigerende tiltak, hva er gjort og tidspunkt for tiltak.
- vurdering om senere gjentakelse av lignende type mangel kan forhindres gjennom oppdatering av kvalitetssystemet eller kvalitetsplanen. Vurderingen skal drøftes med byggherren. Hvis vurderingen viser at forbedring kan skje gjennom en oppdatering av kvalitetssystemet eller kvalitetsplanen, skal entreprenøren gjennomføre dette samtidig som han framlegger et forslag til hvordan forbedringen kan rapporteres tilbake til byggherren og hvordan forbedringen kan måles

Entreprenøren skal svare på byggherrens meldinger om avvik og mangler. Svaret skal inneholde samme opplysninger som beskrevet foran. Svar skal foreligge senest 3 dager etter at rapporten fra byggherrens kontroll ble mottatt.

9 Informasjon

9.1 Generelt om informasjon til publikum

Entreprenørens informasjon og meldinger til publikum (trafikanter, naboer, media, trafikksekskap, offentlige etater m.m.) skal håndteres etter avtale med byggherren om arbeids- og ansvarsfordelingen. Nødvendig grunnlag fra entreprenøren for informasjon som skal gis av byggherren, skal være byggherren i hende i god tid.

9.2 Henvendelser til entreprenøren

Henvendelser fra publikum skal behandles etter avtale med byggherren om arbeids- og ansvarsfordelingen.

Entreprenøren skal ta seg av alle henvendelser på en profesjonell og serviceinnstilt måte.

Henvendelser vedrørende planlegging og gjennomføring av arbeidet på vegnettet, synspunkter på utførelsen samt andre spørsmål vedrørende den daglige driften, er det entreprenørens ansvar å besvare. Ved tvil om ansvarsforholdet skal byggherren kontaktes.

Andre henvendelser, det kan være avkjørselsøknader, gravesøknader, klager på vegstandard eller annet som tilhører Nordland fylkeskommunes ansvarsområde, skal videreformidles med informasjon til den som har gjort henvendelsen om at saken er oversendt Nordland fylkeskommune.

Alle henvendelser til entreprenøren, uansett ansvarsforhold skal journalføres iht. kap. C3, pkt. 8.4.6.

9.3 Nordland fylkeskommunes ansvar for informasjon

Nordland fylkeskommune har ansvaret for å informere publikum om forhold som er knyttet til forvaltning av vegnettet. Nordland fylkeskommune har også ansvar for trafikantinformasjonen til publikum.

Dersom Nordland fylkeskommune får kjennskap til forhold som er entreprenørens ansvar eller som entreprenøren har behov for å vite, skal slik melding gis til entreprenøren uten ugrunnet opphold.

9.4 Innmelding til VTS

Meldinger til VTS skal gis/sendes på de måter som er avtalt med byggherren. Ved entreprenørens telefoniske innmeldinger til VTS skal sentralens ikke offentlige beredskapsnummer benyttes. Dette nummeret må under ingen omstendighet oppgis til publikum.

9.5 Tilleggsinformasjon ved planlagte tiltak

Ved stengning eller redusert framkommelighet pga. planlagte drifts- og vedlikeholdstiltak, skal det sammen med byggherren vurderes om følgende tilleggsinformasjon skal gis:

- Opplysningsskilt som forteller om trafikkreguleringstiltaket i tilstrekkelig tid før tiltaket.
- Informasjon til publikum gjennom media før/under tiltaket.
- Spesiell informasjon til utrykningsetater, kollektivselskap og evt. andre spesielt berørte.

10 Entreprenørens sikkerhetsstillelse

Prosentatsen for reklamasjonsperioden reduseres fra 3 % til 1 % (se kap. C1, pkt. 8).

Dersom byggherren velger å forlenge kontrakten iht. kap. C3, pkt. 36, skal entreprenørens sikkerhetsstillelse endres slik at den også gjelder for opsjonsperioden, men uten justering av beløpets størrelse.

11 Forsikringer

Det kreves ikke generell forsikring av det som til enhver tid er utført av kontraksarbeidet, materialer byggherren har betalt forskudd for eller materialer byggherren har overgitt i entreprenørens besittelse, se kap. C1, pkt. 9, første avsnitt. Unntak fra dette gjelder for arbeid og kapitalgjenstander hvor slik forsikring spesielt er krevet i kontrakten.

Entreprenørens eiendommer og utstyr som til enhver tid brukes i kontraksarbeidet, skal være tingskadeforsikret.

12 Ansvar for skader

Entreprenøren har ansvar for skader som oppstår på grunn av kontraksarbeidet eller fordi kontraksarbeidet ikke ble utført på rett måte eller til rett tid.

13 Krav mot tredjemann

Hvis en av partene lider tap som følge av erstatningsbetingende forhold hos tredjemann, må han selv rette kravet mot vedkommende tredjemann og bære risikoen for om kravet lar seg inndrive. Begge parter plikter i rimelig grad å bistå hverandre hvis slik bistand er nødvendig for å dokumentere grunnlaget for kravet, tapets størrelse og andre forhold som er nødvendig for å kunne reise kravet.

14 Erstatningskrav fra tredjemann mot byggherren, entreprenøren eller begge - Saksbehandling og opplysningsplikt - Regress

14.1 Saksbehandling og opplysningsplikt

Generelt er kontraktspartene forpliktet til å bistå hverandre med opplysninger om saken når tredjemann retter erstatningskrav mot vegeieren, byggherren og/eller entreprenøren. Skriftlig anmodning fra en av kontraktspartene skal besvares snarest og senest innen 2 uker fra anmodningen er mottatt. Entreprenøren plikter i sine kontrakter med underentreprenører å ta inn tilsvarende generelle bestemmelse om plikt til å bidra til sakens opplysning.

Fremmer tredjemann erstatningskrav i forbindelse med skade knyttet til kontraksarbeidet og/eller kontraksobjektet, hefter hver av kontraktspartene for sitt ansvar etter lovgivning og rettspraksis. Evt. ansvar erkjennes kun av den ansvarlige part, som også forestår korrespondansen og evt. forhandlinger med den som krever erstatning. Henvendelser fra tredjemann skal besvares innen en uke for å bekrefte at henvendelse er mottatt. Videre saksbehandling skal være avsluttet innen de følgende 3 uker.

Finner den ene kontraktspart at erstatningskrav mottatt fra tredjemann er begrunnet med et forhold som den annen part eventuelt hefter for, skal kontraktsparten snarest oversende kravet til den annen part for behandling. Tredjemann orienteres samtidig om at kravet er oversendt til den annen kontraktspart for behandling.

Entreprenøren eller den som behandler saken på vegne av entreprenøren, skal holde byggherren løpende underrettet om behandling av krav ved kopioversendelse av etterfølgende korrespondanse og annet relevant materiale.

Entreprenørens forpliktelser etter bestemmelsene i dette punktet gjelder uavhengig av om det arbeidet som erstatningskravet mot entreprenøren relaterer seg til, helt eller delvis er utført av underentreprenører.

14.2 Regress

Hvis en av partene er erstatningsansvarlig overfor tredjemann som følge av uaktsomhet fra ham selv eller noen han svarer for, kan han ikke kreve tapet som følge av erstatningsansvaret dekket av den annen part.

Hvis begge parter er erstatningsansvarlige overfor tredjemann fordi tredjemann er påført skade som følge av uaktsomhet hos begge parter eller noen de svarer for, skal det endelige tapet som følger av erstatningsansvaret deles mellom partene etter graden av skyld. Hvis en part har betalt erstatning til tredjemann med et beløp som overstiger det han hefter for i det interne forholdet mellom partene, kan han kreve det overskytende dekket av den annen part.

Hvis begge parter er erstatningsansvarlige overfor tredjemann, og den ene hefter på objektivt grunnlag og den annen som følge av uaktsomhet hos ham selv eller noen han svarer for, skal den part som hefter på uaktsomhetsgrunnlag bære hele tapet som følge av erstatningsansvaret. Hvis den part som er ansvarlig på objektivt grunnlag har betalt erstatning til tredjemann, kan han kreve beløpet dekket av den annen part.

15 Skade på objekter som inngår i kontrakten påført av kjent/ukjent motorvogn

15.1 Entreprenørens rapportering

Entreprenøren skal levere rapport ved skader på objekter som inngår i kontraktsarbeidet påført av kjent eller ukjent motorvogn. Rapporten skal inneholde følgende:

1. Angivelse av skadeomfang/-type, skadested, skadetidspunkt samt redegjørelse for hvorledes skaden vurderes oppstått
2. Digitale fotografier med tidsangivelse og vegreferanse fra skadestedet. Fotografiene skal inneholde informasjon som sannsynliggjør at en motorvogn har forårsaket skaden, som treffpunkt fra motorvogn på skadet objekt, e.l.. I tillegg til fotografier av skaden før utbedring, skal det leveres fotografier tatt etter at skaden er utbedret.
- 3a Identifikasjon av skadevolder og skadevolders forsikringsselskap dersom dette er kjent
- 3b En sannsynliggjøring av at motorvogn er ukjent. Entreprenøren skal dokumentere at han har vært i kontakt med politi, bergingsselskaper og VTS i sitt arbeide med å fremskaffe skadevolders identitet.
- 4 Fakturabilag som viser følgende:
  - kostnadene knyttet til utrykning, sikring på skadestedet (skilting, sperring, opprydding m.m.) samt assistanse til brannvesen, politi og bergingsselskap
  - kostnadene knyttet til eventuell utbedring/repasjon av skaden
  - kostnadene knyttet til rapporteringsarbeidet (dvs. arbeidet angitt i ovenstående punkter 1-3)
  - mva
  - evt. prisregulering, jf. kap. C3, pkt. 15.3

Skjema R5 fra ELRAPP inngår i rapporten. Rapporten skal være byggherren i hende senest 1 måned etter skadetidspunktet. Det skal sendes en rapport for hvert enkelt skadetilfelle.

Byggherren vil for slike skader søke om å få dekket sine omkostninger fra forsikringsselskap eller Trafikkforsikringsforeningen.

Byggherren forestår videre saksbehandling overfor forsikringsselskap eller Trafikkforsikringsforeningen etter å ha mottatt entreprenørens rapport.

Dersom entreprenørens rapport er så mangelfull at byggherren av den grunn ikke får dekket sine kostnader, skal entreprenøren selv dekke medgåtte kostnader oppad begrenset til kr 10 000,- ekskl. mva. pr. skadetilfelle. I de tilfellene dette eventuelt skulle skje, meddeles dette fra byggherren på byggemøte, og entreprenøren utsteder kreditnota innen neste byggemøte.

Dette punktet gjelder ikke skade på entreprenørens eget utstyr (skilt, sperremateriell, o.l.).

15.2 Gjennomføring av sideentreprise administrert av annen entreprenør som utfører arbeid for Nordland fylkeskommune

Dersom et slikt skadetilfelle som omtalt i kap. C3, pkt. 15.3 har medført skader eller ulemper knyttet til objekter i vegområdet som er regulert i ulike kontrakter, kan byggherren bestemme at en annen entreprenør skal administrere reparasjonsarbeidene.

Entreprenøren i denne kontrakten skal for den praktiske gjennomføringen av utbedringsarbeidene i slike tilfeller forholde seg til administrerende sideentreprenør. Øvrige kontraktuelle forhold, herunder fakturering, skal skje direkte mellom byggherre og den enkelte entreprenør.

15.3 Oppgjør

Kontraktens mengde gitt i kap. D1 og kap. E4 inkluderer også forventet omfang av utbedring av skader påført av kjent eller ukjent motorvogn.

Utbedring av skade på objekter som inngår i kontrakten som er påført av kjent eller ukjent motorvogn, dekkes iht. kap. C1, pkt. 19. Skaden skal utbedres i henhold til gjeldende tiltakstider angitt i kontrakten for de skader som entreprenøren skal utbedre og reparere.

Før avtalte utbedrings- og reparasjonsarbeider starter, skal entreprenøren fremlegge et kostnadsoverslag overfor byggherren der forholdene gjør dette mulig.

Dersom annet ikke er avtalt, skal så langt mulig kontraktens priser legges til grunn. Prisregulering kalkuleres i så fall som beskrevet i kap. C3, pkt. 32, basert på sist kjente prisreguleringsindeks. Denne prisreguleringen skal tas med på den konkrete skadefakturaen, og skal ikke inngå i de ordinære kvartalsvise prisreguleringsfakturaene.

Dette punktet gjelder ikke skade på entreprenørens eget utstyr (skilt, sperremateriell, o.l.).

16 Eksisterende kabler og ledninger

Entreprenøren er selv ansvarlig for å få påvist eksisterende kabler og ledninger i den grad det er nødvendig for utførelse av kontraksarbeidet.

17 Riggplass

Entreprenøren holder selv nødvendig riggplass, tomt og bygninger.

Riggplass på vegområde kan normalt ikke påregnes og skal avtales med og godkjennes av byggherren.

18 Kontor, lager eller andre lokaler for byggherren

Byggherre holder lokaler for egne ansatte. Entreprenøren må stille 10 palleplasser tilgjengelig i sine lokaler for lagret materiell innkjøpt av byggherren. Dette er materiale som entreprenøren skal bruke etter avtale med byggherren.

19 Grunn – grunneiere

Dersom det er tvil om eiendomsgrenser i forbindelse med kontraksarbeidet, må entreprenøren kontakte byggherren for avklaring.

Ved behov for grunn utenfor vegområdet for å utføre kontraksarbeid, skal tiltak avtales med byggherren. Varig erverv av grunn og rettigheter skal besluttes, håndteres og bekostes av byggherren.

20 Samordning mot andre vegholdere

Entreprenøren kan generelt avtale samordning av utførelsen av kontraksarbeidet med vegholdere på tilgrensende veger. Entreprenøren skal forsøke å avtale slik samordning der det er av vesentlig betydning for resultatet av kontraksarbeidet med hensyn på trafiksikkerhet og framkommelighet.

21 Samordning med andre entrepriser eller byggherrens egne arbeider

Begrepet ”prosjektet” i kap. C1 pkt. 17 er å forstå som ”vegnettet” i denne kontrakten, jf. kap. C3 pkt. 1.

22 Bruk av byggherrens bygninger og materiell

Ikke aktuelt for denne kontrakt.

23 Objekter med utilfredsstillende tilstand

På vegnettet finnes objekter med utilfredsstillende tilstand og utbedringsbehov. Også disse objektene skal driftes og vedlikeholdes iht. kontraktens krav. Utbedring av tilstanden inngår kun der dette er beskrevet.

24 Generelt informasjonsgrunnlag fra byggherren

Entreprenøren skal ha tilgang på relevant informasjon om vegnettet som kontrakten omfatter. Byggherren skal uoppfordret, men også på anmodning, overlevere slik informasjon til entreprenøren.

Byggherren skal holde entreprenøren informert om vedtak som fattes av vegeieren, Nordland fylkeskommune eller av andre myndigheter i samarbeid med Nordland fylkeskommune og som har betydning for entreprenørens planlegging og utførelse av drifts- og vedlikeholdsarbeid på vegnettet.

Byggherren vil i kontraksperioden stille til disposisjon for entreprenøren grunnlagsdata som beskriver vegene som inngår i kontrakten, inkludert informasjon om trafikkgrunnlaget.

På samme måte vil byggherren stille til disposisjon tilgjengelige registreringer av objekter, med antall/lengder/arealer/volum e.l., lokalisering og tilstand for entreprenøren.

Entreprenøren vil få tilgang til denne informasjon om vegnettet i hele kontraksperioden i den grad det blir ajourholdt av Nordland fylkeskommune.

Byggherren vil levere tjenester, produkter eller informasjon som beskrevet i dette punktet uten omkostninger for entreprenøren.

25 Myndighetskrav – tillatelser

Entreprenøren skal på egen bekostning i rett tid innhente, opprettholde og dokumentere informasjon, godkjenninger og tillatelser som er nødvendig for utførelsen av kontraksarbeidet og som må eller kan innhentes i entreprenørens navn. Byggherren skal på entreprenørens anmodning yte nødvendig medvirkning i denne forbindelse.

Entreprenøren skal gi byggherren informasjon om kontraksarbeidet, om firmaet og eventuelt underentreprenører som byggherren på ordinært vis er forpliktet til å gi myndighetene.

26 Meldinger fra byggherren

Hastemeldinger fra byggherren eller VTS vil bli meldt fortløpende på telefon, jf. krav i kap. D1 prosess 18.8, eller gjennom andre hensiktsmessige og avtalte formidlingskanaler.

Meldinger og informasjon som ikke haster, som entreprenøren ikke ønsker å bli oppringt om utenom på normal dagtid, og som ikke er håndtert gjennom andre formidlingskanaler, vil kunne bli sendt på e-post til en adresse som entreprenøren skal disponere til spesiell bruk kun for denne kontrakten. E-post sendt til denne adressen skal gjennomgå daglig innen kl. 12, som grunnlag for videre tiltak.

27 Ekstraordinære værforhold

Begrepet "fristforlengelse" i kap. C1 pkt. 20 er også knyttet til å oppnå full oppfyllelse av kontraktens krav. Dersom ekstraordinære værforhold eller andre forhold som er omtalt i kap. C1 pkt. 20 er årsaken til manglende oppfyllelse av kontrakten, skal evt. avvik være så små og kortvarige som mulig.

Når en situasjon med ekstraordinære værforhold inntreffer, plikter entreprenøren umiddelbart å varsle byggherren om dette og når denne situasjonen opphører. Inntil kontraktkravene igjen kan oppnås, skal entreprenørens innsats være det maksimale av hva som er mulig med de ressurser som entreprenøren har angitt er tilgjengelige for gjennomføring av kontrakten.

28 Regningsarbeider og utstyr til bruk ved arbeidsvarsling og trafikkavvikling

28.1 Regningsarbeider (jf. kap. C2, pkt. 20)

Ved regningsarbeid betales timepris iht. kap. E4 for transporter av maskiner, utstyr og mannskap, men da maksimalt begrenset av transporttid fra og til utgangspunkt Leknes for Moskenes, Flakstad og Vestvågøy kommuner. Fra og til utgangspunkt Svolve for Vågan, Hadsel og Lødingen kommuner. Fra og til utgangspunkt Harstad for Harstad, Kvæfjord, Sortland og Tjeldsund kommuner. Fra og til utgangspunkt Narvik for Narvik, Evenes, Gratangen og Lavangen kommuner.

Ved regningsarbeider betales også for arbeidsvarsling og trafikkavvikling, herunder også for bruk av spesielt utstyr. Ved slike arbeider betales likevel ikke for bruk av varslings-, regulerings- og sikringsutstyr som listet opp i kap. D2-S14, der byggherren har bestemt eller tillatt dette utstyret brukt til vedkommende regningsarbeid. Unntak fra dette gjelder dersom entreprenøren innenfor denne kontrakten til aktuelle regningsarbeider og uforutsette hendelser som inngår i prosess 18.8, kan dokumentere samtidig behov for utstyr som overstiger volumet beskrevet i kap. D2-S14.

Timeprisene i kap. E4 inkluderer evt. eget transportkjøretøy for maskiner med fører og for mannskap med verneutstyr, håndverktøy, kabelsøker, aggregat og bærbart utstyr.

28.2 Utstyr til bruk ved arbeidsvarsling og trafikkavvikling

Entreprenøren må til bruk ved uforutsette hendelser til en hver tid disponere det utstyr (type og antall) som er beskrevet i kap. D2-S14, jf. spesiell beskrivelse i prosess 18.8 i kap. D1. Byggherren kan bestemme at noe av dette utstyret også skal benyttes ved regningsarbeider som ikke er direkte knyttet opp mot uforutsette hendelser. Kravet til hvilket utstyr entreprenøren til en hver tid skal disponere til bruk ved uforutsette hendelser, reduseres da tilsvarende.

Kap. D2-S14 beskriver ikke det utstyr entreprenøren trenger for gjennomføring av kontrakten, men har kun status som et dokument som klargjør volumet av utstyr som skal stå til fri disposisjon til bruk ved uforutsette hendelser som inngår i prosess 18.8.

29 Priser og prisnivå

Enhetsprisene for hver prosess skal generelt omfatte alle kostnader som er nødvendige for å levere arbeidene i henhold til prosjektdokumentenes krav, jf. kap. 4.3 i *håndbok R761 Prosesskode 1*.

Som spesifikke tillegg til strekpunktlista i kap. 4.3 i *håndbok R761 Prosesskode 1* gjelder at enhetsprisene for hver prosess skal inkludere bl.a. også følgende med mindre annet er spesifisert på vedkommende prosess:

- kostnader for tiltransport, opprigging, klargjøring og nedrigging
- kostnader for anskaffelse, leie og bruk av riggplass, tomt, bygninger og utstyr
- frakobling og demontering av eksisterende komponent/objekt ved utskifting
- leveringsavgifter
- krevd dokumentasjon og rapportering

Spesielt for arbeidsvarsling gjelder:

Prisene for prosesser hvor entreprenøren har funksjonsansvar skal også inkludere kostnader for arbeidsvarsling med mindre annet er spesifisert på vedkommende prosess. For øvrige prosesser godtgjøres arbeidsvarsling iht kap. D1 prosess 14.8.

Kostnadene for fjerning av materialer, masser, varer, avfall og snø, opplasting, transport og levering inkludert leveringsavgifter, skal bæres av entreprenøren og er inkludert i kontraktens priser med mindre annet er spesifisert på vedkommende prosess.

Prisene omfatter også alle kostnader som er forbundet med den tilstanden som vegnettet hadde på det tidspunktet kontraksarbeidene startet.

Stengning av veger i kortere perioder gir ikke rett til økonomisk kompensasjon. Det samme gjelder dersom ferjer blir innstilt i kortere perioder.

Hvis det skjer endringer i den administrative fordelingen av vegtyper, skal de priser som opprinnelig ble avtalt i kontrakten for den aktuelle vegstrekningen, gjelde.

Det gis ikke prisregulering for endringer i trafikkvolum.

I prosess 14.8 er enhetsprisene fastsatt av byggherren i kap. D1 i konkurransegrunnlaget. Disse enhetsprisene benyttes ved avregning og tilhørende mengderegulering i kontraksperioden, og summen (enhetspris x anslått mengde) blir med i kontraktssummen i kap. E3 og kap. E5.

Kostnader i forbindelse med skader påført objekter av kjent/ukjent motorvogn, som beskrevet i kap. C3, pkt 15, skal ikke innregnes i noen av rundsumprosessene på hovedprosess 3-8 i kap. D1. Utbedring av slike skader dekkes iht. kap. C1, pkt. 19. Det samme gjelder for skader påført av Forsvaret.

Jf. for øvrig bestemmelser, spesifikasjoner og beskrivelser, bl.a. i punktene ”Prisgrunnlag og måleregler” og ”Øvrige opplysninger” i kap. D1, samt kap. C3, pkt. 35.

30 Energi-, vann- og avløpskostnader

Kostnader til strøm, vann og avløp til drift av vegutstyr (faste installasjoner) dekkes av byggherren og inngår ikke i kontrakten. Teleutgifter knyttet til faste installasjoner dekkes også av byggherren.

31 Objekter som skal anskaffes av entreprenøren, men der anskaffelseskostnaden ikke skal innkalkuleres i prisene i kap. E3

Ved utskifting eller nyoppsetting av visse objekter gjelder at objektet skal anskaffes av entreprenøren, men at anskaffelseskostnaden ikke skal innkalkuleres i prisene i kap. E3. Hvilke objekter dette gjelder, framgår av beskrivelsen i kap. D1.

Anskaffelseskostnaden skal faktureres særskilt direkte til byggherren. I anskaffelseskostnaden inngår også kostnader som er knyttet til leverandøren av objektet, som frakt til leverandørens lager eller utsalgssted, mm. Anskaffelseskostnaden skal ikke inngå i beregningsgrunnlaget for 15 % regelen i kap. C1, pkt. 19.1

Entreprenøren skal bære alle kostnader forbundet med bestilling av objektet hos leverandøren, kostnader og risiko forbundet med transport fra leverandørens lager eller utsalgsted til monteringssted samt alle øvrige kostnader i henhold til den aktuelle arbeidsprosessen. Disse kostnadene skal innkalkuleres i prisene i kap. E3.

32 Prisregulering

Endringer i prisnivå etter tilbudsfristens utløp, gir rett til tillegg til eller fradrag fra kontraktens priser.

Grunnlag for beregning av reguleringsbeløpet skal være den del av kontraksarbeidet som er utført.

Avregning skal finne sted kvartalsvis og etter at de nødvendige statistikker for vedkommende kvartal er blitt offentliggjort.

Reguleringsbeløpet "e" for avregningsperioden beregnes etter formelen:

$$e = A (T/T_0 - 1)$$

der

A = Summen av avdragsnotaer for avregningskvartalet basert på kontraktens priser (ekskl. mva.). I verdien for A inkluderes også tilleggsnotater for utført arbeid basert på kontraktens prisgrunnlag.

T₀ = Indekstallet for det kvartalet tilbudsfristens utløp faller i.

T = Indekstallet for avregningskvartalet.

Verdi av T og T₀ beregnes ut fra Statistisk Sentralbyrås "Kostnadsindeks for drift og vedlikehold av vegger. Drift og vedlikehold av vegger i alt".

Fakturaer knyttet til skader som er omhandlet i kap. C3, pkt. 15, har egne prisreguleringsrutiner (jf. kap. C3, pkt. 15). Disse skal ikke tas med i beregningsgrunnlaget for de ordinære kvartalsvise prisreguleringsfakturaene.

33 Feil i objektvolum

Dersom det i løpet av de første 12 måneder etter at kontraksarbeidet starter oppdages feil i det oppgitte objektvolumet i konkurransegrunnlaget på mer enn 5 % pr. objekttype, kan begge parter kreve forhandling om regulering for det avviket som overstiger 5 % opp eller ned.

Endret oppgjør ved eventuelle feil i oppgitt objektvolum som er nevnt her, fastsettes så langt mulig lineært på basis av avtalte enhetspriser for de aktuelle arbeidene knyttet til standard inndeling av vegnettet.

34 Mengdekontroll

Kap. C1, pkt. 23.2, settes ut av kraft.

35 Endringer og faktura for sluttoppgjør

Mindre vesentlig endring av bevilgningstakt, endring av standard, endring av standardklasse, endring av veglengde eller andre tilsvarende endringer innebærer ikke et vesentlig mislighold av byggherrens kontraksforpliktelse. Disse forholdene gir følgelig ikke entreprenøren mulighet til å heve kontrakten etter kap. C1, pkt. 29.1.

Ved endringer skal endret oppgjør for rundsumproses unntatt prosess 18.5 normalt fastsettes lineært på basis av kontraktens priser for de aktuelle arbeidene knyttet til standard inndeling av vegnettet samt aktuelle volum som berøres av endringene. Hvis entreprenøren har fått pålegg fra byggherren om å omfordele prosesspriser mellom vegtyper iht. pkt. 37.2 under, skal endret oppgjør likevel kalkuleres iht. kontraktens opprinnelige priser, slik disse var før pålagt omfordeling.

Prosess 18.5 Samhandlingsprosess reguleres bare ved endringer knyttet til gjennomføring av samhandlingsprosessen før kontraktens oppstart, ikke ved øvrige endringer i kontraksarbeidet.

36 Forlengelse av kontrakt

36.1 Generelt

Byggherren har opsjon på tolv måneders forlengelse av kontrakten. Opsjonen innebærer at kontrakten videreføres i henhold til kontraktens bestemmelser, og at tidspunkt og frister for overtagelse og sluttoppgjør flyttes tilsvarende fram i tid.

Byggherren skal senest fire måneder før kontraksperiodens slutt skriftlig varsle entreprenøren om opsjonen vil bli benyttet.

36.2 Regulering av rundsumprosesser i kap. E3

For rundsumprosessene i kap. E3, unntatt prosess 18.5, skal total pris for denne opsjonsperioden settes lik 20 % av summen for den opprinnelige kontraksperioden. Ved utarbeidelse av faktureringsplan for opsjonsperioden fordeles 33 % av denne totalprisen til det første kalenderåret i opsjonsperioden og resterende 67 % til det siste kalenderåret i opsjonsperioden. Denne fordelingsnøkkelen gjelder samtlige rundsumprosesser og vegtyper, dersom annet ikke er bestemt eller avtalt. Allerede avtalte og fortsatt aktuelle endringer knyttet til rundsumprosessene, videreføres inn i opsjonsperioden, men har fortsatt status som endringer.

Dersom kontrakten forlenges iht denne bestemmelsen, gjøres det ingen regulering for prosess 18.5.

36.3 Regulering av øvrige prosesser i kap. E3 og timepriser i kap. E4

For øvrige prosesser i kap. E3 og timeprisene i kap. E4 legges 20 % av mengdene i konkurransegrunnlaget til grunn for kontraktsfestet omfang i opsjonsperioden.

36.4 Øvrige bestemmelser

Kontrakten har flere bestemmelser som er relatert til kontraktssummen. Dersom kontrakten forlenges iht. bestemmelsen i dette punktet, gjelder følgende tillegg og endringer til kontraktens øvrige bestemmelser:

- Kap. C1, pkt. 19.1, tredje avsnitt og kap. C1, pkt. 28, tredje avsnitt: «kontraktssummen» endres til «summen av kontraktssummen, total pris iht. kap. C3, pkt. 36.2, og omfang iht. kap. C3, pkt. 36.3».
- Kap. C2, pkt. 4.4, siste avsnitt:
Hjemmelen omtalt i dette avsnittet gjelder også fakturerte beløp knyttet til opsjonsperioden.
- Kap. C2, pkt. 18, siste avsnitt:
Bestemmelsen i dette avsnittet gjelder også for utbetalinger knyttet til opsjonsperioden.

37 Årsfordeling og fakturering

37.1 Årsfordeling av kontraktssum for rundsumprosesser

Kontraktssummen for rundsumprosessene i kap. E3 fordeles på kalenderår i henhold til fordelingsnøkkelen nedenfor:

År	Andel av sum rundsumprosesser som skal fordeles til vedkommende år
2021	7 %
2022	20,0 %
2023	20,0 %
2024	20,0 %
2025	20,0 %
2026	13 %

37.2 Faktureringsplan

Grunnlaget for faktureringsplanen for det enkelte år i kontraksperioden er prisene for rundsumprosessene i kap. E3, korrigert for eventuelle avtalte endringer. Øvrige kontraksarbeider/priser inkluderes ikke i faktureringsplanen. Faktureringsplanens totalsum for det enkelte år skal, før korreksjon for eventuelle avtalte endringer, samsvare med årsfordelingsnøkkelen i pkt. 37.1 over.

Hvis kostnadsfordelingen mellom vegtyper avviker vesentlig fra byggherrens eget fordelingsanslag, kan byggherren for alle eller utvalgte rundsumprosesser pålegge entreprenøren å omfordele priser mellom vegtypene. Totalsummen for hver prosess der byggherren gir slikt pålegg skal fortsatt være den samme som med utgangspunkt i kontraktens øvrige bestemmelser. Hvis byggherren gir slikt omfordelingspålegg, vil entreprenøren få melding om hvilke prosesspriser som skal endres til hva senest 1. august for det første kontraksåret og senest 1. november året før for de neste kontraksårene.

Entreprenøren skal i samråd med byggherren utarbeide forslag til faktureringsplan for hvert enkelt kalenderår i kontraksperioden. Dette forslaget skal foreligge innen 15.

september for det første kalenderåret. For de øvrige kalenderår i kontraksperioden skal forslaget foreligge innen 15. desember det foregående kalenderåret.

Faktureringsplanen er ikke gyldig før denne er godkjent av byggherren. Eventuelle endringer som måtte bli avtalt mellom partene etter at faktureringsplanen for vedkommende kalenderår er godkjent, kan avtales tatt inn i endret faktureringsplan, eller håndteres etter egen avtale mellom partene.

Faktureringsplanen skal presentere avtalte priser fordelt pr. måned, pr. hovedprosess samt pr. vegtype for det enkelte kalenderår. Årsfordelingsnøkkelen i pkt. 37.1 over gjelder samtlige prosesser og vegtyper, dersom annet ikke er avtalt.

De månedsfordelte beløp skal være mest mulig realistiske og gjenspeile tidspunktet for når oppgavene forventes å være utført.

Faktureringsplanen danner grunnlaget for avdragsnotaene knyttet til rundsumprosessene.

37.3 Faktura

Det skal ikke faktureres mot stedkoden "allevt". For prosesser som iht. stedkodestrukturen i kap. D1 er priset på denne stedkoden, skal den tilhørende fakturaen kodes mot den stedkoden som gjelder for den faktiske vegtypen der arbeidet er utført. Spesielt for RS-prosesser tilknyttet stedkoden «allevt» gjelder at byggherren vil fastsette hvordan den prisede summen på den enkelte RS-prosess skal fordeles på vegtype. Informasjon om hvordan denne fordelingen skal være, vil bli gitt til entreprenøren før utarbeidelse av faktureringsplanen for vedkommende år. Fakturering av vedkommende RS-prosesser skal kodes mot vegtype iht byggherrens fastsatte fordelingsnøkkel.

Fakturering for rundsumprosesser i kap. E3 skal skje når måneden er slutt iht. avtalt faktureringsplan. Fakturaene skal identifisere periode og vegtyper iht. faktureringsplanen. Det skal ikke faktureres for arbeider som ikke er utført, og det skal herunder heller ikke faktureres for perioder der arbeidet har vært stoppet pga streik eller lock-out. Dersom entreprenøren likevel fakturerer for arbeid som ikke er utført, kan byggherren holde tilbake et beløp som tilsvarer det aktuelle arbeidet.

For fakturering av prosesser og arbeider som ikke inngår i faktureringsplanen, gjelder slike bestemmelser:

- Ved disposisjoner der produktleveransen strekker seg over mer enn 28 dager, sendes faktura pr. vegeier, disposisjon og måned.
- Ved øvrige disposisjoner, sendes faktura pr. vegeier og disposisjon, etter at disposisjonen er avsluttet. For arbeider som er omtalt i kap. C3, pkt. 15, skal det totale fakturabeløpet samsvare med fakturabilaget i tilhørende rapport omtalt i kap. C3, pkt. 15.

Alle oppgaver og arbeider som skal faktureres iht. kontrakten, vil bli strukturert i disposisjoner etter nærmere anvisning fra byggherren.

Faktura for rundsumprosesser skal være mottatt hos byggherren senest 35 dager etter månedens slutt. Øvrige fakturaer skal være mottatt hos byggherren senest 35 dager etter at arbeidet som fakturaen gjelder er utført.

Spesielt om faktura for prisregulering

Faktura for prisregulering skal være mottatt hos byggherren senest 35 dager etter at indekstallet for avregningskvartalet foreligger

38 Forskudd

Det utbetales ikke forskudd.

39 Innestående beløp

Bestemmelsene i kap. C1, pkt. 23.3, 5. avsnitt, om innestående beløp settes ut av kraft.

40 Sanksjoner

Byggherren kan foreta trekk i oppgjøret etter dokumentert mangel ved følgende forhold:

1. Administrasjon av kontraksarbeidene
2. Resultat, tilstand og funksjon

Byggherren skal varsle entreprenøren om forholdet, og entreprenøren skal få anledning til å gi sin forklaring.

Byggherrens beslutning om trekk og størrelsen på trekket skal foretas på grunnlag av mangelens alvorlighetsgrad og konsekvens for trafikantene, kapitalforringelse eller entreprenørens besparelse.

Størrelsen på trekket skal være minimum kr 10 000,- og maksimalt kr 200 000,- for hvert besluttet trekk.

Byggherren kan, etter forutgående behandling av mangelen overfor entreprenøren, bestille arbeidet utført av annen utførende for entreprenørens regning. Byggherrens egne kostnader vil bli tillagt regningen til entreprenøren.

For mangel i forhold til krav angitt i kap. C3 pkt. 8.1 vedrørende innføring av entreprenørens kvalitetssystem, vil det bli trukket kr 10.000,- for hver hele måned hvor dette kravet ikke er oppfylt.

Trekk i oppgjøret skal meddeles på byggemøte og entreprenøren skal utstede kreditnota innen neste byggemøte.

Gjentakelse av tidligere påvist mangel kan føre til ytterligere skjerpet sanksjon.

Byggherren skal ikke ilegge entreprenøren flere sanksjoner for samme forhold selv om forholdet kan knyttes til flere sanksjonsbestemmelser i kontrakten, men byggherren har rett

til å velge hvilken sanksjonsbestemmelse som skal nyttes for tilfeller som rammes av flere sanksjonsbestemmelser.

41 Arbeid med reklamasjonsansvar

Byggherren skal informere entreprenøren om alle objekter som har gjenstående reklamasjonsfrist ved kontraksarbeidenes start. Foreløpig liste er vist i kap. D2-S21.

Alle konstruksjonsmessige arbeider (tilføring, utskifting eller oppgradering av objekt) i kontraksperioden skal ha reklamasjonstid i henhold til kap. C1, pkt. 27, med mindre annet framgår av kap. D1.

Reklamasjonstiden regnes fra byggherren har godkjent resultatet av arbeidet, ref. bestemmelser om overtagelse. Dette stadfestes i eget dokument eller referat fra byggemøte.

42 Avlevering og overtagelse

42.1 Avlevering ved kontraksoppstart

42.1.1 Forberedelse

Byggherren skal ta initiativ til en avleveringsforretning senest tre måneder før kontraksarbeidene starter. Byggherren skal samtidig legge fram plan for gjennomføring av avleveringsforretningen, herunder opplegg for befaring av vegnettet med dokumentasjon av tilstand som er relevant for kontrakten.

42.1.2 Avlevering

Ved oppstart av kontrakten skal det foretas oppstartsbefaring som grunnlag for avleveringsforretning. Byggherren fører protokoll.

Oppstartsbefaringen inkluderer:

- Befaring av vegnettet etter omforent opplegg
- Dokumentasjon av tilstanden på objekter som er relevant for kontrakten
- Dokumentasjon av eventuelle arbeider som står til rest fra annen kontrakt
- Dokumentasjon av eventuelle arbeider med garantiansvar

42.2 Overtagelse ved kontraksavslutning

42.2.1 Forberedelse

Entreprenøren skal ta initiativ til en overtagelsesforretning senest fire måneder før kontraktens utløp.

Entreprenøren skal til påfølgende byggemøte legge fram forslag til plan for gjennomføring av overtagelsesforretningen. Denne skal inkludere sluttvurdering av tilstanden på vegnettet og de utførte kontraksarbeider samt sluttrapportering fra entreprenøren.

42.2.2 Overtagelse

Ved avslutning av kontrakten skal det foretas sluttbefaringer som grunnlag for overtagelsesforretning. Byggherren fører protokoll.

Sluttbefaring inkluderer:

- Befaring av vegnettet etter omforent opplegg
- Dokumentasjon av tilstanden på objekter som er relevant for kontrakten

Byggherren skal utarbeide liste over utførte kontraktarbeider med reklamasjonsansvar utover kontraksperioden.

42.3 Overtagelse av objekter som tilføres i kontraksperioden

Ved ferdigstilling av objekter som er bygd eller installert av entreprenøren, skal det foretas overtagelsesforretning eventuelt med befaring.

Ved overtagelse i kontraksperioden, skal objektet inngå i entreprenørens kontraksansvar.

43 Helse, miljø og sikkerhet (SHA og YM)

43.1 SHA-plan

SHA-planen skal lagres og oppdateres i ELRAPP. SHA-planen skal til enhver tid være komplett og oppdatert. Entreprenøren skal oppdatere SHA-planen gjennom innplassering av nye og reviderte dokumenter i katalogstrukturen som er etablert for SHA-planen av byggherren i ELRAPP. Ved enhver oppdatering av SHA-planen skal entreprenøren i tillegg sende melding om dette til byggherren via ELRAPP.

43.2 Hovedbedrift og samordningsansvar

Entreprenøren er hovedbedrift med ansvar for samordningen av de enkelte virksomheters helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i henhold til arbeidsmiljøloven og internkontrollforskriften.

Dersom byggherrens egne arbeidstakere i perioder oppholder seg innenfor kontraktens naturlige arbeidsområde, er entreprenøren ansvarlig for samordning av verne- og miljøarbeidet.

Dersom det oppstår tilfeller med flere samtidige entrepriser på samme sted, vil en av entreprenørene i de aktuelle entreprisene bli utpekt til hovedbedrift etter arbeidsmiljøloven og internkontrollforskriften.

Byggherren skal varsles umiddelbart dersom entreprenøren oppdager at det kommer til å bli/blir samtidig arbeid på flere entrepriser på samme sted. Dette for at hovedbedrift skal kunne utpekes, eller å unngå samtidig arbeid på samme sted.

Byggherren sender inn forhåndsmelding til Arbeidstilsynet senest en uke før arbeidene starter. Entreprenøren skal legge forhåndsmeldingen, med ajourført oversikt over alle virksomheter, ut i ELRAPP og holde den oppdatert til enhver tid.

43.3 Opplæring og kompetanse

Entreprenøren skal utarbeide prosedyrer som sikrer at all bruk av maskiner, utstyr o.l. utføres av kvalifisert personell som har fått nødvendig opplæring. Personell som skal føre kjøretøy/motorredskap skal være fylt 18 år.

I tillegg til krav i kap. C2, pkt. 27.3 gjelder følgende krav til dokumentert opplæring for denne kontrakten:

1. Kurs i brannbekjempelse
2. Årlig opplæring iht FSE
3. Gyldig sertifikat i varme arbeider (iht sertifiseringsordningen til Norsk brannvernforening)
4. Redning/Utvidet førstehjelpskurs - tunnel
5. Trafikksikkerhetskurs
Entreprenøren skal delta med minst 4 personer fra ledelse og arbeidere på kurs i trafikksikkerhet og risikovurderinger innen drift og vedlikehold. Kurset gjennomføres av byggherren. Kurset varer inntil 10 timer, fordelt over 2-3 samlinger.

Det vises for øvrig til krav til faglig opplæring beskrevet andre steder i kontrakten.

Kvalifikasjoner og gjennomført opplæring for personell som skal arbeide på kontrakten, skal dokumenteres i ELRAPP.

43.4 Arbeidsvarslingsplan

Kopi av gjeldende vedtatte arbeidsvarslingsplan skal sendes byggherren.

43.5 Ytre miljø

Entreprenøren er ansvarlig for å holde seg à jour med og å oppdatere sine rutiner i forhold til gjeldende krav gjennom hele kontraksperioden. Byggherren og entreprenøren har plikt til å informere hverandre når en av partene blir oppmerksom på at det har inntruffet forhold/vedtak/endringer som kan ha konsekvens for kontraksarbeidet.

43.6 Spesielle bestemmelser om forholdet til håndbok R512 HMS ved arbeider i vegtunneler

Håndbok R512 HMS ved arbeid i vegtunneler, gjelder generelt ved arbeider i tunnel.

I kap. 4.1 stiller *håndbok R512 HMS ved arbeid i vegtunneler* krav om at det ved arbeid i tunnel alltid skal være minst to personer samtidig under arbeidsutførelsen. Dette kravet er ikke absolutt.

For arbeidsoppgaver der *håndbok R512 HMS ved arbeid i vegtunneler* gir konkrete krav til antall personer, f.eks.:

- Ved arbeid i høyden, jf. kap. 6.3
- Ved inspeksjon i høyden, jf. kap. 6.5
- Ved etablering av sikkerhetsforanstaltninger og ved arbeid på eller nær ved spenningsførende luftledningsanlegg, jf. kap. 6.7
- Ved vannbasseng i pumpeump, jf. kap. 6.10

gjelder kravene i *håndbok R512 HMS ved arbeid i vegtunneler* fullt ut.

For arbeidsoppgaver som ikke har slike eksplisitte krav i *håndbok R512 HMS ved arbeid i vegtunneler*, og der gjennomførte risikovurderinger samtidig tilsier at det er forsvarlig at arbeidet utføres alene, gjelder ikke kravet til at det skal være minst to personer samtidig under arbeidsutførelsen.

Så sant entreprenørens risikovurdering/sikkerjobbanalyse (SJA) ikke gir annet resultat, og arbeidsoppgaven ikke omfattes av konkrete krav referert over, gjelder ikke det generelle kravet i *håndbok R512 HMS ved arbeid i vegtunneler*:

- Arbeider som utføres av fører av kjøretøy, selv om kjøretøyet f.eks. kjører sakte gjennom tunnelen.
- Kortere stopp for å plukke opp løse gjenstander som måtte ligge i vegbanen
- Ved inspeksjon/arbeid langs g/s-veg i tunnel
- Ved inspeksjon/arbeid til fots knyttet til objekter utenfor vegbanen, der inspeksjonen/arbeidsutførelsen skjer fra bakke-/gulvnivå, og gangadkomst til inspeksjons-/arbeidsstedet er direkte via g/s-veg, fra parkeringslomme e.l.
- Ved inspeksjon/arbeid til fots, der inspeksjonen/arbeidsutførelsen skjer fra vegbanenivå, når tunnelen er stengt for trafikk, eller kolonnekjørt slik at kjørefeltet nærmest arbeidsstedet er stengt for trafikk.

43.7 Avfallshåndtering

Entreprenørens avfallsplan (se kap. C2, pkt. 28.4) skal sikre en forsvarlig avfallshåndtering i henhold til gjeldende regler inklusive Statens vegvesens retningslinjer i *håndbok R765 Avfallshåndtering*.

Planverket skal omfatte både entreprenørens eget produksjonsavfall og eventuelt annet avfall som håndteres i kontraksarbeidet.

Planverket skal vise håndtering av avfallet inkludert eventuell mellomlagring fram til levering på riktig avfallsmottak/deponi for den enkelte avfallskategori. Planverket skal vise aktuelle leveringssteder for ulike avfallskategorier, og om den enkelte avfallstype går til deponi, destruksjon eller gjenbruk. Planverket skal spesielt vise håndtering av avfallet for å sikre at avfallet ikke havner på feil mottaksplass og at ulike avfallskategorier ikke blandes inn i hverandre under håndteringen.

Leverte avfallsvolum/-mengder skal rapporteres av entreprenøren hver måned i skjema R15 i ELRAPP.

43.8 Dokumentasjon og rapportering

Entreprenøren skal hver måned utarbeide Måned rapport-HMS i skjema R19 i ELRAPP.

43.9 Byggherrens sanksjonsrett

Byggherren kan i tillegg til bestemmelsene i kap. C2, pkt. 29.5 gjennomføre trekk iht. kap. C3, pkt. 40.

44 Krav til bruk av lærlinger

Denne bestemmelse gjelder for kontrakter med verdi på over 1,1 millioner kroner ekskl. mva. og med varighet over tre måneder.

Det kreves at entreprenøren er tilknyttet en lærlingordning og at lærlinger skal delta i utførelsen av kontraktarbeidet.

Kravet kan oppfylles av entreprenører eller en eller flere av hans underentreprenører.

Utenlandske entreprenører kan oppfylle lærlingekravet ved å benytte lærlinger som er tilknyttet offentlig godkjent lærlingeordning i Norge eller tilsvarende ordning i annet EU- eller EØS-land.

Entreprenøren skal ved oppstart, og på anmodning under gjennomføringen av kontraktarbeidet, dokumentere at kravene er oppfylt.

Ved avslutning av kontrakten skal det fremlegges oversikt over antall timer utført av lærlinger. Timelister skal fremlegges på anmodning.

Kravet gjelder ikke dersom entreprenøren kan dokumentere reelle forsøk på å inngå lærekontrakt uten å lykkes. Tilsvarende gjelder dersom entreprenøren har inngått lærekontrakt, men på grunn av forhold som skyldes lærlingen ikke kan benytte vedkommende under kontraksarbeidene.

Byggherren vil gjennomføre nødvendig kontroll av om krav om bruk av lærlinger overholdes. Ved brudd på plikten skal entreprenøren rette forholdet innen den frist byggherren fastsetter. Der entreprenøren selv oppdager brudd på plikten, skal entreprenøren uten opphold opplyse byggherren om forholdene og rette forholdene innen den frist byggherren fastsetter.

Vesentlig mislighold som ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren, vil få konsekvenser for framtidig deltakelse i konkurranser for Nordland fylkeskommune.